

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ
Εγκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλαττωρὸν ἀνάγνωσμα δι' ἑξα ἔν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, Ἐτήσια δραχμῆς 120. Ἐξά-
μηνη δραχ. 65. Τρίμηνη δραχ. 35.
ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, Ἀγγλικῶν γράμμα διατριπ. 50.
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ἑλλεν ἔν γέ-
νει τῶν ἑλλεν Κρατῶν ἑσπλίνας 10.
Ἐξώμηνη καὶ Τρίμηνη ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1979

ΙΑΡΥΤΗ· ΕΚΑΘΗΘΗ· ΜΙΕΥΘΗΤΗ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΗΝΑΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἀλλ' εἰ συνέρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐλοῦστος μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Παρίδοσ Β'.— Τόμος 47ος

Ἀθήναι, 16 Νοεμβρίου 1940

Ἔτος 63ον.— Ἀριθ. 51

Ἡ ΜΙΚΡΗ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑΜΑ ΥΠΟ Ε. Η. ΒΥΡΗΝΕΤΥ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

— Μὴν τὸν λῆς «κακόν», ἀγάπη μου, εἶπε. Δὲν εἶχε χάσει στ' ἀλήθεια τὰ χρήματα τοῦ μπαμπᾶ σου, γιὰ μιὰ στιγμή δημοσ νόμισε πὺς τὰ εἶχε χάσει κι' ἐπαυθὴ ἀγαποῦσε πολὺ τὸν πατέρα σου ἐπαθε τέτοια στενοχώρια, ποὺ ἔπεσε ἀρρωστος βαρειά. Λίγο ἔλειψε νὰ πεθάνη καὶ πολὺ πρὶν συνέλθη, ὁ δυστυχισμένος ὁ μπαμπᾶς σου ἦταν κιὰ νεκρός.

— Κι' ἔφαγαν νὰ μὲ βροῦνε, εἶπε ἡ Σάρα μὲ χαμηλὴ φωνή. Κι' ἐγὼ ἤμουν τόσο κοντά.

Αὐτὴ ἡ σκέψη δὲν τῆς ἔβγαλε ἀπ' τὸ μυαλό της.

— Νόμιζαν πὺς βροῦκεσαι στὴ Γαλλία, ἐξήγησε ἡ κυρία Καρμύκαελ. Ὁ κ. Κάρρισφορντ ἔφαξε παντοῦ νὰ σὲ βροῦ. Ποῦ νὰ φαντασθῆ, ἔταν σ' ἔβλεπα νὰ περνᾶς κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά του, πὺς ἐσὺ ἦσουν ἡ κόρη τοῦ φίλου του. Μὰ γιὰ χάρι ἐκείνη σὲ λυπόταν καὶ θέλησε νὰ σὲ ἀνακουφίσῃ λιγάκι. Καὶ γι' αὐτὸ εἶπε στὸν Ράμ-Ντάς νὰ περάσῃ μέσα ἀπ' τὸ φεγγίτη σου καὶ νὰ σοῦ σιγουρίσῃ τὴ σοφία σου.

Ἡ Σάρα ἔβγαλε μιὰ φωνὴ χαράς.

— Πι, ἔκανε. Ὁ Ράμ-Ντάς λοιπὸν ἦταν ποὺ μοῦφερνε διὰ ἐκεῖνα τὰ ὄρατα πράγματα; Κι' ὁ κύριος ἀπὸ τίς Ἰνδίας ἦταν ποὺ τοῦ εἶπε νὰ τὸ κἀνῃ; Αὐτὸς ἔκανε ἀλήθεια τ' ὄνειρό μου;

— Ναί, ἀγάπη μου, αὐτὸς ὁ ἴδιος. Εἶναι πολὺ καλὸς καὶ πολὺ γενναῖος.

ψυχὸς καὶ ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὴν μικρὴ Σάρα ποὺ ἔφαγνε νὰ βροῦ σὲ λυπόταν καὶ σένα.

Ἡ πόρτα ἀνοίξε καὶ ὁ κ. Καρμύκαελ ἔκανε νόημα στὴ Σάρα νὰ περάσῃ.

— Ὁ κ. Κάρρισφορντ αἰσθάνεται κάπως καλύτερα, εἶπε, καὶ θέλει νὰ σὲ ἴδῃ.

Ἡ Σάρα ἔτρεξε καὶ ἔταν ὁ κ. Κάρρισφορντ γύρισε τὸ κεφάλι, εἶδε πὺς

Ἡ ἀρρώστεια καὶ ἡ συγκίνηση τὸν εἶχαν ἐξασθενήσει, μιὰ κοίταξε τὸ κοριτσάκι μὲ τόση ἀγάπη καὶ μὲ τόση ἐπιθυμία νὰ τὸ πάρῃ στὴν ἀγκαλιά του, ποὺ στὴ Σάρα φάνηκε σὰν νὰ ξανάβλεπε τὴ ματιὰ τοῦ πατέρα της. Γονάτισε κοντὰ στὴν πολυθρόνα του, ἔπως γονάτιζε κοντὰ στὸν πατέρα της τὸν μακρυνὸ καιρὸ ποὺ τὸν εἶχε μαζὺ της καὶ τοῦ χάριζε ὅλη της τὴν ἀγάπη.

— Ὡστε εἰσε εἰσε ὁ φίλος μου, ὁ μεγάλος μου φίλος, τοῦ εἶπε.

Καὶ παίρνοντας τὸ ἀδυνατισμένο χέρι του τὸ φίλησε τρυφερά.

— Σὲ τρεῖς βδομάδες θὰ εἶναι ἐντελῶς καλὰ καὶ στὸ πόδι, εἶπε ὁ Καρμύκαελ στὴ γυναῖκα του. Κοίταξέ τον ἀπὸ τώρα.

Κι' ἀλήθεια ἡ ὄψη τοῦ ἀρρώστου ἦταν κιόλας ἐντελῶς ἀλλοιώτικη ἀπὸ πρὶν. Τὴν ἀπογοήτευση καὶ τὴν ἀπάθεια τὴν εἶχε τώρα διαδαχθῆ ἡ δραστηριότης καὶ ἡ ἐνεργητικότης. Πῶσα ζητήματα δὲν ἔπρεπε νὰ κανοισθοῦν! Καὶ πρῶτα ἀπ' ἑλα τὸ ζήτημα τῆς μίς Μιντοῖν. Κάποιος ἔπρεπε νὰ πάῃ καὶ νὰ τῆς κἀνῃ γνωστὴ τὴ σημαντικὴ ἀλλαγὴ ποὺ εἶχε γίνοι στὴ ζωὴ τῆς

παλιᾶς τῆς μαθήτριας.
Ἡ Σάρα δὲν θὰ ξαναπατοῦσε πιά τὸ πόδι της στὸ παρθεναγωγεῖο τῆς μίς Μιντοῖν. Σ' αὐτὸ ὁ κ. Κάρρισφορντ ἐπέμενε κατηγορηματικά. Θὰ ἔμενε μαζὶ του καὶ ὁ Καρμύκαελ θ' ἀναλάμβανε νὰ πάῃ νὰ ἴδῃ τὴν μίς Μιντοῖν καὶ νὰ τῆς μιλήσῃ.

— Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη ποὺ δὲν θὰ ξαναπαῶ, εἶπε ἡ Σάρα, γιὰτι ἔξρω πὺς θὰ θυμώσῃ φοβερά. Δὲν μ' ἀγαπᾶει καθόλου. Ἴσως αὐτὸ νὰ

«—Εἶμαι ἡ μίς Μιντοῖν, ἡ διευθύντρια τοῦ γειτονικοῦ παρθεναγωγείου». (Σελ. 450, στ. α')

τὸ πρόσωπό της ἀκτινοβολοῦσε. Πλησίασε κοντὰ στὴν πολυθρόνα τοῦ κ. Κάρρισφορντ μὲ τὰ δύο της χέρια σταυρωμένα ἐπάνω στὸ στήθος της.

— Ἔσεῖς εἰσεθε, εἶπε μὲ τὴ γλυκειὰ φωνίτσα της ποὺ ἔτρεμε λιγάκι ἀπὸ τὴ συγκίνηση, ἔσεῖς εἰσεθε ποὺ μοῦ στείλατε διὰ ἐκεῖνα τὰ πράγματα, ποὺ μοῦ ἀλλάξατε ἔτσι τὴ ζωὴ μου;

— Ναί, καὺμένο μου παιδί, ἐγὼ εἶμαι.

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΜΥΝΑ

Αγαπητοί μου,

Το παράθυρο του γραφείου μου, καθώς και τ άλλα παράθυρα του σπιτιού, είναι στολισμένα με λουρίδες ασπρου χαρτιού, κολλημένες στα τζάμια. Μ' αυτόν τον τρόπο, καθώς ξέρετε, προφυλαγόμαστε από τα θραύσματα, που, αν έπεφτε κοντά στο σπίτι καμιά μπόμπα, θα τινάζονταν με όρμη και θα μάς πλήγωναν — μπορεί και να μάς σκοτώναν — ενώ οι λουρίδες του χαρτιού θα κοβαν την όρμη τους και θα τάνκαν να πέσουν άπλωσ. Έτσι τουλάχιστο μου εξήγησαν τη χρησιμότητα αυτού του μέτρου, που παίρνουν στις εμπόλεμες χώρες, και που πρώτη φορά εφαρμόστηκε στο Παρίσι κατά τον

πόλεμο του 1914. Τις μπόμπες τότε δεν τις έριχναν τάρουπλάνα, παρά ένα τεράστιο κανόνι, ή περίφημη «Βέρθα», που μπορούσε, από τα γαλλογερμανικά σύνορα, να βομβαρδίσει και το Παρίσι. Αλλ' ως γυρίσαμε στο παράθυρό μου. Όταν το βλέπω ήμερα με ήλιο, μοιάζει σαν ελληνική σημαία. Τη σχηματίζουν οι άσπρες λουρίδες του χαρτιού και οι γαλάζιες τούβρανοι, που φαίνονται ανάμεσά τους από τα κλειστά τζάμια. Άλλη φορά, πριν ύψωθούν τάντικρυά σπία, έδλεπα απ' το παράθυρό μου την Ακρόπολη και τον Παρθενώνα. Τώρα βλέπω την Έλληνική Γαλανόλευκη. Το ίδιο δεν είναι; Ναι, ή ίδια Ίδέα, το ίδιο μεγαλειο, ο ίδιος άθνατος Έλληνισμός... Άλλά το βράδυ τώρα θέαμα χάνεται. Για νανάψω φως στο γραφείο μου, πρέπει να κλείσω καλά

τις γρίλλιες και να σκεπάσω τα τζάμια του παράθυρου με παραπετάσματα από χοντρό σκούρο χαρτί. Αυτό γίνεται και σ' όλα τ άλλα παράθυρα του σπιτιού, μπροστά και πίσω, άπάνω και κάτω. Γιατί ούτε μια άχτίνα φωτός δεν πρέπει να ξεφεύγει και να φαίνεται απέξω. Είναι κι' αυτό από τα κυριότερα μέτρα της παθητικής άεράμυνας. Η πύλη πρέπει να είναι έλωσδιόλου σκοτεινή, για να μην τη διακρίνουν τα έχθρικά άεροπλάνα που μπορεί νάρθουν νύχτα και να ρίξουν τις μπόμπες τους. Όποιος παραμελεί να κλείση και να σκεπάση καλά το παράθυρό του πριν ανάψη φως, οδηγεί τον έχθρό και κάνει άθελα, από άδιαφορία ή άκηγρία, μια προδοσία. Το ίδιο και στους συναγεμους, όταν δεν τρέχην να προφυλαχθ ή κανένα «καταφύγιο». Να σάς πω την άμαρτία μου, τις πρώτες ήμέρες, όταν άκουγα τις σειρήνες, βαρύνουμ να διακόψω την εργασία μου, να κατεβώ στο ισόγειο ή να περάσω στο άντικρυό σπία της κόρης μου, που έχει υπόγειο καταφύγιο. Οι δικόί μου ήθελαν να με πάρουν με τη βία, αλλά επέμενα. «Πηγαίνετε σεις, τους έλεγα, εγώ δεν φοδομαι. Επιτέλους το φως μου το έφαγα. Αν είναι γραφτό μου να πάω από μπόμπα του Μουσολλίνι, ως πάω... για την πατρίδα». Άλλά ύστερα σκέφθηκα πως δεν έκανα καθόλου καλά. Φοδόμουν ή όχι, έπρεπε κι' εγώ να φυλάγομαι όπως όλοι. Το άπάνω πάτωμα είναι το πιο επικίνδυνο. Μια μπόμπα που θάπεφτε σε κάποια άπόσταση από το σπίτι, μπορεί να μη μ' έσκότωνε, αλλά μπορεί να με πλήγωνε σοβαρά. Και τότε θα με πήγαιναν σ' ένα νοσοκομείο, και θάπασχολούσα μια κλίση, ένα γιάτρο και μια άδελφή. Άλλά οι κλίνες των νοσοκομείων, οι γιάτροί κι' οι άδελφές είναι τώρα για τους δοξασμένους τραυματίες του πολέμου. Έμεις, που δεν πολεμούμε — γέροι, γυναίκες, παιδιά — πρέπει να φυλαγόμαστε και γι' άγάπη τους. Για την πατρίδα!

Μ' αυτή τη σκέψη, όταν άκούγονται οι σειρήνες, διακόπτω κι' εγώ την εργασία μου και κατεβαίνω στο ισόγειο, έτοιμος να παταχτώ και στο άντικρυό καταφύγιο αν ιδώ πως είναι άνάγκη. Έτσι πειθαρχώ κι' όπακούω σ' όλες τις ύποδείξεις των άρμοδιών, που δημοσιεύονται καθημέρα στις έφημερίδες ή μεταδίδονται από το ραδιόφωνο, και που πρέπει να θεωρούνται διαταγές. Βρισκόμαστε σε κατάσταση παθητι-

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΕΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

2. — Γιατί ήρθες εδώ, παλικάρ μου; — Κι' εγώ δεν ξέρω, της άποκρίθηκε ο άπόμαχος στρατιώτης. Δεν θα δοκιμάσω βέβαια νάνακαλύψω πως και γιατί παλιώνουν τα γοβάκια τους οι βασιλοπούλες, για να γίνω βασιλιάς! — Κι' όμως δεν είναι δύσκολο, του είπε ή γριά. Το ζήτημα είναι να μην κοιμηθής καθόλου τη νύχτα, που θα σε βάλουν απέξω απ' την κάμαρά τους να φυλάς. Γι' αυτό πρόσεξε να μην πής ούτε σάλα απ' το κρασί που θα σε κέρασουν στο τέλος του δείπνου οι βασιλοπούλες. Και να, πάρε κι' αυτό το μανδύα που σου χαρίζω. Όταν θα τον φορές θα

γίνεσαι άόρατος, και θα μπορείς να παρακολουθής τις βασιλοπούλες και να τις βλέπης, χωρίς να σε βλέπουν κι' εκείνες. Λέγοντας αυτά, ή γριά έδωσε στο στρατιώτη ένα κοντό μανδύα κι' έγινε άφαντη. «Μάγισσα θα είναι, συλλογίσθηκε ο στρατιώτης. Μου φαίνεται πως μπορώ τώρα να δοκιμάσω κι' εγώ την τύχη μου». Και θαρορετά, παρουσιάσθηκε στο παλάτι. — Κι' άλλο κεφάλι για κόψιμο, είχαν μεταξύ τους οι παλατιανοί. «Όσοσόν τον δέχτηκαν, τον έντυσαν βασιλικά και του έδειξαν που θα φύλαγε τη νύχτα. Ήταν μια κάμαρούλα μ' ένα κρεβάτι δίπλα στη μεγάλη κάμαρα που κοιμούνταν οι βασιλοπούλες. Μπορούσε νάφινη την πόρτα άνοιχτή και να βλέπη τί θα γινόταν στη μεγάλη κάμαρα, αν δεν θα τον έπαιρνε ο ύπνος... Μα όχι, ο ύπνος δεν τον έπηρε. Γιατί ο στρατιώτης, όπως τον είχε όρμηνέψει ή μάγισσα, δεν ήπιε καθόλου από το κρασί που τον κέρασαν στο τέλος του δείπνου οι βασιλοπούλες, παρά έχυσε όλο το ποτήρι σ' ένα σφουγγάρι που είχε κρύψει κάτω από το πηγούνι του. Εκείνες ένόμισαν πως το ήπιε κι' ήσυχες πως κι' ο στρατιώτης θα κοιμόταν βαθιά σαν τους άλλους—γιατί το κρασί είχε φάρμακο ναοκατικό—πέρασαν στις κάμαρές τους και πλάγιασαν. Ούτε τις έννοιαξε, που ο στρατιώτης είχε αφήσει άνοιχτή την πόρτα της κάμαρούλας του και τις έβλεπε. — Τώρα θάποκοιμηθ ή, έλεγαν σιγά μεταξύ τους, και κάνουμε ό,τι θέλουμε. Κοντά τα μεσάνυχτα, ή μεγαλύτερη σηκώθηκε κι' άφογκράστηκε. 'Ο στρατιώτης έκανε πως ροχαλλίζει. — Κορίτσια! φώναξε στις άλλες δυνατά. Το φάρμακο τον έπιασε. Τώρα δεν τον ξυπνάνε ούτε κανονίες. Πάμε, γρήγορα!

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ
ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ
ΓΗΝ ΚΑΙ ΥΔΩΡ
Το ξέρετε από την Ίστορία σας, αλλά θα σας το θυμίσω, γιατί είναι πολύ επίκαιρο. Μια φορά, πρέσβεις, σταλμένοι από τον βασιλέα των Βαρβάρων στη Σπάρτη, έζήτησαν «γην και ύδωρ», που ήταν τότε σημείο ύποταγής. Κι' οι Σπαρτιάτες άγανάκτησαν τόσο, ώστε έπιασαν τους καλούς σου πρέσβεις και τους έρριξαν σ' ένα πηγάδι, λέγοντας: — Αυτόσ-μέσα θα βρήςτε χόμα και νερό όσο θέλετε! Κάτι τέτοιο δεν χρειαζόταν και στον πρέσβη του άλλου Βαρβάρου, που μάς έζήτησε «έδάφη» για βάσεις:...

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Με πόση άγάπη ο άγγλος αυτός πόλιςμαν, στο Λονδίνο, κουβαλεί αυτό το παιδάκι στο καταφύγιο ή στο τραίνο που θα το μεταφέρει μακριά. Οι άγγλοι πόλιςμαν αγαπούν πολύ τα παιδιά, μα και τα παιδιά τους θεωρούν σαν τους καλύτερούς τους φίλους...

